

Tal av Hans Dahlgren: Information från regeringen om förberedelser för Sveriges ordförandeskap i EU våren 2023

Publicerad 01 juni 2022

Information från regeringen om förberedelser för Sveriges ordförandeskap i EU våren 2023. Tal av EU-minister Hans Dahlgren i Sveriges riksdag den 1 juni 2022.

Fru talman,

Den första januari nästa år tar Sverige över det roterande ordförandeskapet i EU:s ministerråd.

Det är en stor och viktig händelse för vårt land.

Den Europeiska unionen, det här europeiska samarbetet som vi är en del av, är verkligen helt avgörande för oss här i Sverige.

Därför att den Europeiska unionen ger oss en styrka som är betydligt större än vår egen.

Det har blivit särskilt tydligt under den senaste tidens stora och omskakande kriser.

Först pandemin. Nästan 19 000 svenskar har hittills mist livet i denna farsot, som spridit död och lidande över hela världen.

Men vägen ur pandemin blev snabbare än vad många nog vågat hoppas. En viktig anledning till detta var ju att vi snabbt kunde få tillgång till så många säkra och effektiva vacciner. Här spelade den Europeiska unionen en

avgörande roll, genom att tidigt gå in med enorma upphandlingar av vaccindoser, som sedan delades mellan alla EU:s medlemsstater. Ett stort antal doser kunde också skickas till länder utanför Europa.

Det här hade vi aldrig kunnat lösa på egen hand, i ett enskilt land.

Fru talman,

Rysslands brutala anfallskrig är ett fasansfullt exempel på hänsynslöst människoförakt.

Trots att den ryska krigsmaskinen tidvis tycks ha kört fast, hejdad av det ukrainska folkets modiga motstånd, så har det här kriget redan orsakat ett närmast obeskrivligt lidande. Och inget avslut synes än.

Det krig som Ryssland startat får konsekvenser också för Sveriges säkerhet. I den tid där vi nu befinner oss, där gamla sanningar omprövas, där omfattande upprustningar genomförs, ja då kan vi i Sverige ändå stå trygga och stadiga i något som vi länge varit övertygade om:

Att den Europeiska unionen är Sveriges viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska samarbete.

Sveriges starka röst för fred och utveckling, den blir ännu starkare när vi gör gemensam sak med de andra 26 medlemsstaterna i EU.

Och Sveriges säkerhet, den stärks betydligt av vårt engagemang i det storslagna fredsprojekt som EU är.

Så visst ger den Europeiska unionen Sverige en styrka som är betydligt större än vår egen.

Därför ligger det så tydligt i vårt lands nationella intresse, att den Europeiska unionen leds på bästa möjliga sätt. Det är därför som det är helt rätt att göra det mesta av den möjlighet som ordförandeskapet i ministerrådet innebär. För att se till att den här unionen, som betyder så mycket för oss, har en stadig hand vid rodret i en svår och orolig tid.

Det kommer säkert inte att bli lätt. Men jag är förvissad om att svenska företrädare har alla möjligheter att nå goda resultat i de förhandlingar som förestår. Både för EU, men också för Sverige.

Fru talman,

I dag är det alltså exakt sju månader kvar tills Sverige tar över rollen som ordförande i ministerrådet. Det är som bekant ett uppdrag som roterar mellan alla EU:s medlemsstater. Det sker enligt en bestämd ordning, där varje land ansvarar för att leda arbetet i rådet under sex månader. Nu under hösten, från 1 juli, är det Tjeckien som har det uppdraget. Och efter oss, andra halvåret 2023, så tar Spanien över.

Sist det begav sig för svensk del var 2009, och innan dess 2001. Det är mycket som har förändrats sedan dess, både ute i världen men också inom unionen.

Fast kärnan i uppdraget som ordförande i EU:s ministerråd är densamma. Den är att på bästa möjliga sätt leda arbetet i rådet, däribland en stor mängd möten. Sammanlagt rör det sig om runt 2 000 möten som svenska företrädare ska leda under vårt halvår. Drygt tio möten per dag, i genomsnitt.

Detta ledarskap handlar inte bara om att hantera ordföranderollen i mötesrummen. Det gäller också att driva förhandlingarna framåt mellan mötena, att ta de kontakter som krävs för att se till att kompromisser nås, för att föra EU:s dagordning framåt. Stora och viktiga åtaganden.

Svenska statsråd och tjänstepersoner kommer därutöver att behöva föra rådets talan i kontakten med de andra institutionerna, och särskilt viktigt med Europaparlamentet.

De flesta möten som svenska representanter ska leda kommer att ske i Bryssel och Luxemburg. Men en hel del möten – ungefär 150 stycken – kommer att ordnas här i Sverige.

Många av dessa möten kommer att ske på andra platser än i huvudstaden, från Kiruna i norr till Malmö i söder. Detta kan ge utmärkta tillfällen att visa upp mycket spännande som händer i Sverige – kanske särskilt den gröna nyindustrialiseringen.

Fru talman,

Jag går nu över till det viktigaste kring vårt ordförandeskap. Till den politik

som unionen ska bedriva, till de resultat som vi hoppas åstadkomma, till vilka förändringar som kan göras till gagn för medborgarna i Europa.

De sakfrågor som ska hanteras under ett ordförandeskap påverkas i hög grad av vad som händer i omvärlden, och av vilka förslag som läggs fram av EU-kommissionen. Liksom av hur långt våra företrädare på posten hunnit – därför har vi redan nu en tät dialog med både Frankrike, som är ordförandeland just nu, och Tjeckien, som ju tar över den första juli.

Det land som tjänstgör som ordförande förväntas i första hand agera i medlemsstaternas gemensamma intresse. Det gäller att lyssna på alla och söka nå resultat som kan stödjas av så många som möjligt. Så ska vi naturligtvis också göra, på ett så professionellt och effektivt sätt som möjligt.

Men det finns ändå möjlighet att på olika sätt lyfta frågor som är särskilt viktiga för Sverige. Att visa vad vi tycker är mest angeläget.

Varje ordförandeland presenterar ett så kallat ordförandeskapsprogram, strax innan ordförandeskapet tar vid. För svenskt vidkommande ska detta göras i december. I det programmet ska det framgå vilka våra politiska prioriteringar är, men där ska också finnas en ganska detaljerad redogörelse för vilka sakfrågor som man då räknar med kommer att hanteras inom respektive rådskonstellation.

Från regeringens sida vill vi redan nu signalera vilka områden som vi i dagsläget bedömer kommer att vara mest angelägna för Sverige under vårt ordförandeskap. En slags preliminär övergripande politisk inriktning.

Detta för att kunna förbereda oss bättre i de mest angelägna frågorna. Men också för att kommunicera utåt, berätta hur vi tänker när vi får frågor, inte minst från andra medlemsstater.

Jag tror att det ligger i vårt lands intresse att det finns ett så brett stöd som möjligt här i riksdagen för den inriktning som Sveriges ordförandeskap ska ha. Och jag hoppas och tror att den preliminära inriktning jag nu ska presentera är sådan att de allra flesta av riksdagens ledamöter kommer att kunna ställa sig bakom den.

Fru talman,

Den övergripande politiska inriktning som regeringen vill redovisa kan

sammanfattas i fem rubriker, utan inbördes ordning.

Först: Skapa säkerhet för EU:s medborgare och stärka EU:s roll i världen.

Vi vet inte hur kriget i Ukraina kommer att utvecklas, men det kommer utan tvekan att påverka mycket av vad EU ska göra våren 2023. Det reser frågor kring hur vi bättre kan skapa säkerhet för invånarna i vår union, hur säkerhets- och försvarspolitiken kan utvecklas, hur krishanteringsförmågan kan stärkas. Men också frågor om hur EU:s roll i världen kan aktiveras, hur unionen bättre kan bidra till fred och välbefinnande i världen, genom en mer aktiv och tydlig utrikespolitik.

Under den här rubriken ryms också nödvändigheten få till stånd en stärkt och väl fungerande gemensam migrationshantering inom EU.

Nästa rubrik: Stoppa den organiserade brottsligheten.

Behovet av att göra mer för att stoppa terrorism och grovt våld känner vi ju starkt här i Sverige. Detta är gränsöverskridande problem, och ofta är internationella ligor inblandade. Här finns det stora möjligheter till ökat samarbete och samverkan, mellan nationella myndigheter men också genom EU:s egna. För att knäcka gängen, stoppa vapenhandeln, och hejda flödena av narkotika.

Därefter: Snabba på klimatomställningen. Klimatkrisen är vår tids existentiella fråga. Utsläppen måste stoppas, och våra insatser för detta behöver bli snabbare och mer effektiva. Annars kan vi inte nå unionens mål om att minska utsläppen med minst 55 procent till 2030. Mycket komplicerade förhandlingar förs just nu, kring det paket av lagförslag som Kommissionen presenterade förra sommaren, det som kallas Fit for 55. Att föra dessa förhandlingar till avslut kan bli bland de största åtagandena under vårt ordförandeskap.

Nästa rubrik: Stärka EU:s konkurrenskraft för framtidens jobb. Nyckeln till ökad välfärd, för alla EU:s medborgare, är ju att det skapas flera arbeten i hela unionen, för både män och kvinnor. Ett konkurrenskraftigt EU är en förutsättning för hållbar tillväxt. Nästa år fyller EU:s inre marknad 30 år, och det kan bli ett utmärkt tillfälle att lägga energi på att stärka den. Men vi behöver också värna och vidga den fria handeln.

Sist, men inte minst viktigt: Slå vakt om unionens grundläggande värderingar. Demokrati och frihet, jämlikhet och jämställdhet, respekt för mänskliga

rättigheter och för rättsstatens principer. Det kan bli just nästa vår som rådet för första gången får fatta beslut med anledning av villkorlighetsförordningen, på grund av de brister kring rättsstaten som uppdagats i en av unionens medlemsstater. Det kan bli en historisk insats, men den förutsätter att det går att samla en nödvändig majoritet kring ett sådant beslut.

De här fem rubrikerna som jag nu presenterat, de är förvisso ganska allmänt hållna. Men det är också det som är tanken. Att så många partier som möjligt här i riksdagen ska kunna känna samhörighet med en övergripande politisk inriktning, och som därför kan ligga till grund för det fortsatta förberedelsearbetet.

Fru talman,

Jag hoppas att det jag nu har sagt också visar vilken möjlighet det här ordförandeskapet kommer att innebära för Sverige.

En möjlighet, att se till att EU levererar resultat i viktiga förhandlingar.

En möjlighet, att lyfta fram det som är viktigt för svenska medborgare.

En möjlighet, att göra EU bättre.

De här möjligheterna ska vi naturligtvis ta tillvara på, tänker jag. Och det är jag övertygad om kommer att ske, även om en annan regering sitter vid makten efter höstens val.

Tack, fru talman.

Regeringskansliet

EU-deklarationen

Publicerad 26 januari 2022 Uppdaterad 26 januari 2022

EU-minister Hans Dahlgren, riksdagen, den 26 januari 2022. Det talade ordet gäller.

Herr/fru talman,

Den Europeiska unionen är från början ett fredsprojekt, skapad som ett svar på Andra världskrigets fasor och övergrepp. Genom att fläta starka band mellan medborgarna på vår kontinent skulle ett nytt krig förhindras.

Och här har EU varit en otrolig framgång. Ett unikt exempel på fredligt samarbete mellan självständiga stater. Ett krig mellan EU:s medlemsstater betraktar vi i dag som otänkbart.

Just i dag är också EU:s betydelse som säkerhetspolitiskt fotfäste tydligare än på länge. Beslut om våra egna säkerhetspolitiska vägval fattar vi nationellt och suveränt. Men för att uppnå de mål vi sätter – frihet, oberoende, demokrati – är gemenskapen inom EU omistlig. Unionen är Sveriges viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arena.

Den senaste tidens oacceptabla ryska krav och ultimatum har mötts med europeisk och transatlantisk enighet och principfasthet. Här ingår beredskap till omfattande och kännbara sanktioner, om Ryssland skulle skärpa situationen ytterligare. Sådana sanktioner är som mest effektiva om de genomförs gemensamt, på EU-nivå.

Herr/fru talman,

EU-samarbetet ger oss i Sverige oerhört mycket. En marknad där företag och vi alla fritt kan köpa och sälja varor och tjänster, vilket skapar jobb och välstånd. Ett demokratiskt verktyg, för att påverka vårt närområde. Och en plattform, för att förstärka den svenska rösten i världen.

Det finns de som hävdar att EU snarare begränsar än berikar. Många nationalisterna påstår att det på något sätt skulle gå att ta tillbaka kontrollen, som de säger, genom att lämna unionen.

Verkligheten är precis tvärtom. Ett aktivt deltagande i det europeiska samarbetet ger ett land som Sverige de bästa möjligheterna att påverka vårt eget öde, att få kontroll över tillvaron.

Det är den bästa vägen att säkerställa de principer om demokrati, mänskliga rättigheter och öppenhet mot omvärlden som tjänat Europa och Sverige så väl.

När Sverige tar över ordförandeskapet i EU:s ministerråd under första halvåret 2023 kommer dessa principer också att präglade arbetet. Det är ett viktigt åtagande, som handlar om att driva rådets dagordning framåt och bidra till att unionen kan fatta beslut som är till gagn för medborgarna i Europa.

Herr/fru talman,

Regeringen har tre tydliga prioriteringar för sitt arbete:

Att bryta segregationen och bekämpa brottsligheten.

Att öka takten i klimatomställningen.

Och att ta tillbaka den demokratiska kontrollen över välfärden.

Detta gäller inte bara den nationella politiken – vi arbetar med dessa frågor också på EU-nivå. För syftet med all socialdemokratisk politik, även på EU-nivå, är att skapa konkreta förbättringar i människors vardag. Och det finns goda möjligheter att genom en aktiv EU-politik nå resultat på alla dessa tre områden.

Herr/fru talman,

Den första prioriteringen rör segregationen och brottsligheten.

Det skjuts och sprängs på Sveriges gator. Det är fullständigt förfärligt. Hela

samhällets samlade kraft mobiliseras nu för att knäcka gängen.

Den organiserade brottsligheten är gränsöverskridande till sin natur. Därför krävs det lösningar som också är gränsöverskridande.

Genom den Europeiska unionen har Sverige möjlighet att med betydligt större kraft bekämpa de kriminella gängen.

Under året som gått har samarbeten mellan polismyndigheter runt om i Europa gång på gång levererat konkreta resultat i kampen mot brottsligheten. Viktiga steg har tagits för att fördjupa existerande polissamarbeten, för att göra det lättare att arbeta över gränserna.

Mer ska göras. Det handlar om utökade samarbeten mellan åklagare och polis, men även om lagstiftning så att de brottsbekämpande myndigheterna får de verktyg som behövs.

Också migration är en viktig säkerhetsfråga.

Det handlar om kontroll över våra gränser och kunskap om vilka som befinner sig i våra länder. Det behövs fungerande verktyg för återvändande och återtagande. Vi ska inte glömma att migration handlar om människor. Om mänsklig säkerhet. Därför måste förutsättningarna för en långsiktigt hållbar, human och rättssäker migrationspolitik inom EU förbättras.

En viktig del är att komma till rätta med att endast några få länder tar ansvaret för de människor som kommer till vår union. Detta är inte rimligt. Nu pågår förhandlingar om ett gemensamt regelverk, som måste leda till ordning och reda i EU:s migrationshantering.

Herr/fru talman,

Den andra prioriteringen gäller klimatet.

Vi är mitt uppe i en klimatomställning, som måste snabbas upp.

Klimatkrisen är vår tids existentiella fråga. På sikt handlar det om att säkra överlevnaden på den här planeten.

Vi måste stoppa klimatkrisen. Och EU ska visa vägen, med en ambitiös klimatpolitik.

EU:s medlemsstater har satt upp mål för att minska utsläppen med minst 55% till år 2030. Regeringen kommer att verka för att EU når klimatneutralitet senast 2050 i enlighet med den europeiska klimatlagen.

Målen är en sak. Nu ska de genomföras i konkret politik. EU-kommissionen presenterade i somras det omfattande paket med lagförslag som kallas ”Fit for 55”. Ambitionerna är riktiga, men regeringen delar inte kommissionens inriktning i alla delar. Det är vi också tydliga med i förhandlingarna.

Kraven på utsläppsminskningar måste vara det mest prioriterade – inte att detaljreglera skogsbruk, eller betala massiva subventioner. Samtidigt måste vi vara medvetna om att det kommer att krävas en långtgående kompromissvilja hos alla inblandande för att nå resultat.

Gemensamma lösningar inom EU är avgörande. Inte minst utsläppshandeln har under de senaste åren bidragit till en allt snabbare utfasning av kolförbränning. Sverige driver nu på för att systemet med utsläppshandel ska byggas ut och skärpas ytterligare.

Herr/fru talman,

Klimatet är vår tids ödesfråga – men det är också en möjlighet. Runt om i Europa uppmärksammas nu vad som sker i Sverige. Den gröna nyindustrialiseringen, med koldioxidfri stålframställning och storskalig batteriproduktion, visar vägen mot ett hållbart samhälle. Och den leder dessutom till nya jobb.

Den gröna industriella revolutionen ställer krav på politiken. Den uppdaterade industristrategi för EU som presenterades under 2021 lägger fram flera förslag i denna riktning. Vi tror inte på att det är politiker som ska peka ut morgondagens teknik och lösningar. Men europeiska samarbeten i särskilt viktiga sektorer kan ibland vara nödvändiga för att ge skjuts åt omställningen.

Skogen har en central roll i klimatarbetet. Regeringen slår vakt om skogens klimatnytta, både som kolsänka och som en källa till hållbart producerade råmaterial som ersätter fossilbaserade produkter. Det svenska skogsbruket ska inte detaljregleras i Bryssel.

När Europas ekonomier återstartar efter pandemin ska ekonomisk tillväxt och klimatomställning gå hand i hand. Det kräver nya gröna investeringar i hela EU. Men dessa investeringar ska inte finansieras via ytterligare

gemensam skuldsättning på EU-nivå. Sunda offentliga finanser är avgörande för hela Europa. Det stärker den europeiska motståndskraften mot framtida kriser.

Herr/fru talman,

Den tredje prioriteringen gäller välfärden.

Pandemin är det största hotet mot vår välfärd på mycket länge. De dramatiskt ökande smittotalen har återigen ansträngt vården till det yttersta, runt om i Europa.

Men mitt i denna hälsokris finns det skäl att uppmärksamma den framgång som EU-ländernas gemensamma upphandling av vaccin mot covid-19 är. Den har bidragit till en exempellöst snabb utveckling av säkra och effektiva vacciner, som har räddat många liv.

Kriser möts bäst med gemensamma krafter. När gränser har stängts och sjukvårdsmateriel inte har kunnat komma fram har det drabbat alla. Därför ska de grundläggande principerna om fri rörlighet värnas.

EU:s krishanteringsförmåga inom civilskyddsområdet behöver också förstärkas och utvecklas.

Det finns flera goda exempel på hur civilskyddsmekanismens operativa förmåga nyligen förstärkts. Till exempel de brandsläckande flygplan som bland annat är stationerade i Sverige, som i somras hjälpte till att bekämpa bränder i Grekland. Eller de EU-gemensamma lagren med sjukvårdsutrustning – ett av dem i Kristinehamn.

Grunden till en fungerande välfärd är en stark och livskraftig ekonomi. Det kräver i sin tur ett starkt och livskraftigt EU.

Styrkan i den Europeiska unionens ekonomi är dess öppenhet. Öppenhet mellan medlemsstaterna, men också mot omvärlden. Att kunna utbyta varor, tjänster och idéer, också utanför unionen. Detta är en stark motor för tillväxt och nya jobb, och det bidrar till minskad sårbarhet för Europas ekonomi.

Det finns nu strömningar i unionen som går i en delvis annorlunda riktning. Mot mer av slutenhet och protektionism.

Detta är fel väg att gå. Regeringen är benhård i sin strävan att värna EU:s öppenhet mot omvärlden. Det handlar om att slå vakt om den modell som gjort svenska exportföretag framgångsrika och som skapat många jobb i Sverige.

Vi värnar jobb och välfärd, men det handlar också om att värna öppenheten som en grundbult i samarbetet för gemensam säkerhet, över Atlanten och med andra partners.

Få kopplingar är så tydliga som den mellan medborgares välfärd och tillgången till schyssta jobb. Mer behöver göras för att stärka arbetstagares ställning i vår union.

Ingen ska oroa sig för att skadas eller bli sjuk på jobbet. Ingen ska riskera att dö av sitt jobb. Genom att skärpa reglerna kring farliga ämnen på arbetsplatser kan en bra arbetsmiljö möjliggöras i hela EU.

Samtidigt ska den nationella kompetensen på det här området – inte minst när det gäller lönebildning – fortsatt värnas.

Herr/fru talman,

Jag har talat om hur regeringens tre prioriteringar kan kanaliseras i EU-politiken. Men jag vill också resonera kring ytterligare ett angeläget område.

Samarbetet i vår union bygger på att alla medlemsstater utfäst sig att respektera våra grundläggande värderingar. Frihet och demokrati. Respekt för mänskliga rättigheter. Jämlikhet, jämställdhet och tolerans. Rättvisa och mångfald. Ett oberoende rättsväsende.

Detta är inte några exklusivt europeiska värderingar. Men det är den Europeiska unionens värderingar, och dem har vi alla som är medlemmar lovat att hålla fast vid.

Därför är det mycket allvarligt när respekten för dessa värderingar sviktar, i flera medlemsstater. När HBTQI-personer trakasseras. När kvinnors rätt till abort begränsas. När journalister skräms till tystnad. Och särskilt när respekten för rättsstatens principer utmanas, genom att domare avsätts och det ifrågasätts om EU-domstolens utslag överhuvudtaget behöver åtlydas.

Att komma till rätta med detta är en angelägenhet för alla medlemsstater.

Regeringen kommer att driva på för att EU-kommissionen fortsätter att ta initiativ för att bryta utvecklingen. Den nya konditionalitetsmekanismen, som villkorar medel ur EU:s budget med stöd för rättsstatens principer, måste bli ett effektivt verktyg.

Värderingarna är som sagt grunden för hela EU-samarbetet. Men de ger dessutom tyngd till unionens röst på den globala arenan.

EU:s röst i utrikespolitiken behöver bli starkare. För att skapa gemensam säkerhet, tillsammans med andra. Och för att tydligt stå upp mot antidemokratiska krafter utanför unionens gränser.

Samtidigt förblir EU en union av självständiga nationer, inte en federal stat.

Det finns saker som vi bäst bestämmer över själva, här i Sverige. Som vårt militära försvar. Vår lönebildningsmodell. Vårt skogsbruk. Så ska det förbli. Men i grunden ger oss EU mera inflytande och större makt över vår egen framtid.

Herr/fru talman,

Sällan har argumenten varit starkare för det svenska EU-medlemskapet. Sällan har behovet av ett livskraftigt europeiskt samarbete varit så stort. Sällan har en aktiv svensk röst behövts så mycket i vår union.

Därför kommer regeringen att outtröttligt fortsätta arbetet för ett EU som hjälper oss att knäcka gängen, som driver på klimatomställningen, och som stärker välfärden. Och dessutom för att värna våra värderingar.

För det är precis det som Sverige behöver.

Tal EU Day Lund 29 oktober 2021

Publicerad 02 november 2021

EU Day Lund

I must say that I'm quite impressed by this initiative, this "EU Day". Raising awareness on EU affairs is an incredibly important undertaking. It is very much in line with what so many of us try to do this year, within the framework of the Conference on the Future for Europe.

Because the EU is something that might seem quite abstract to many of our citizens. Something that exists far away, and that only involves bureaucrats and politicians in Brussels.

This is of course far from the truth! Few things have such an enormous impact on our daily lives as the European Union. Which is why I think it is especially important that we really take the time to discuss matters related to the EU, like we are doing here today.

Now, let me begin by telling you a little of why I myself am such a devoted fan of European cooperation and integration. That the European Union once began as a peace project. As a dream of peace on our continent, after the horrors and atrocities of the Second World War. A dream of us being able to form such strong links between our countries – through trade and travel, exchanges and common projects – that another war, between the states in the Union, would not be possible.

And in this endeavour, our European integration project has undoubtedly been an astounding success! War between member states of the EU is simply unthinkable today.

And meanwhile, the European Union has now grown to become so much more. A grand European project, uniting almost 450 million people under the banner of free movement, a single market, shared interests, and common values. If I am not mistaken, this is the strongest political union, involving so many members, that has ever been created anytime in world history.

So, I think that this union actually is an incredible achievement, something to be quite proud of, also for us who joined later than others.

Because the European Union gives so much to us, to our citizens! Peace and stability. An economic prosperity not equalled on any continent. A common identity. The opportunity to move freely across our borders to live, work and study. And a way for us all – especially those of us who represent countries like Sweden – to amplify our voices on the world stage.

Now, when it comes to the immediate challenges facing our union, I believe in a practical approach.

The EU must above all provide concrete solutions to the daily problems that many of our citizens are struggling with, and that cannot be dealt with just within our own countries.

And this is a perspective that I think is important to have, also when we discuss the really big issues.

Today, I would like to focus on three such issues, where I see a particular need for political action in the immediate future:

- challenges to our common values,
- the ongoing climate crisis, and
- strengthening the EU's resilience while remaining open to the world around us.

First, values.

To me, one of the European union's greatest strengths is our firm commitment to a set of fundamental values. To freedom. To equality. To the rule of law. To democracy.

These values are the very foundations on which our democratic societies are built. They are not exclusively European values. But they are and remain the values of the European Union.

Now, I will go into further detail on this issue during the seminar on the Rule of Law in the EU later this afternoon.

But for now, I would like to say this. It is imperative that those of us who believe in our common values do all we can to safeguard them. And that we use all the tools we have at our disposal to do this.

Because if the fundamental values of the EU are eroded too much, the basis for our cooperation will also weaken.

Second, the climate.

This is really an existential issue, that dwarfs all others. Making the transition to a climate neutral society will be the greatest challenge of our lifetime. But it is highly necessary.

The message from the scientists is crystal clear. If the current trend continues, our planet will be rendered uninhabitable for future generations. One report, from the World Bank, shows that over 200 million people are at risk of being internally displaced by 2050, as a direct result of climate change. A terrible development.

I'm glad that the EU is taking substantial steps to limit emissions. The climate package presented by the commission, Fit for 55, contains many significant initiatives. I'm very happy to see that many member states are making firm commitments.

But after reading the latest IPCC report this summer, I wonder if we do not need more than this! But I have also seen, not least here in Sweden, how the speed of transformation into renewables has been faster than many of us expected. That gives some cause for optimism, that it will be possible to solve this issue, before it is too late.

And third, resilience.

This topic has become extremely relevant, in the wake of the pandemic. And there is now a quite lively discussion underway in our Union. One term that is often used when these matters are discussed is strategic autonomy, which we've had some issues with here in Sweden.

I will soon come back to them. But first, let me say that I think that it is a good thing that steps are now being considered, and taken, to strengthen the EU's resilience. It is imperative that measures are put in place that make sure that when the next crisis comes – be it a pandemic, a natural disaster, or something completely different – we are better ready to face the consequences.

The pandemic has clearly shown just how powerful our European cooperation can be. Take the vaccines. For a country like Sweden, it had been absolutely impossible to acquire so many safe and effective vaccine doses in such a short amount of time. I'm utterly convinced that the common

EU approach saved many lives, also here in Sweden.

But we mustn't forget, in our eagerness to strengthen our union, what made us so prosperous in the first place! What makes the EU really strong, I believe, is our openness to the world. Our highly competitive single market. Our strong defense of free trade and a fair global trading system. Our willingness to work with partners across the globe.

These principles should never be compromised. Unfortunately, I think that a few of the initiatives put forward in our European discussion are taking things too far.

The EU can not and should not stand alone in the world. We can't hide behind large walls, and impose protectionist measures to unfairly help our own industries.

That is why, in these discussions, I always insist on using the term open strategic autonomy. This serves as a reminder that yes, the EU should strengthen its capabilities in certain areas. But, any measures taken should be carefully considered, and not compromise our openness to the rest of the world.

Now, in conclusion: I think it is clear that there are many issues to tackle in our European discussion during the coming years. But I must say that I am basically optimistic. When I meet young people around our country, I am constantly impressed by how passionate they are. For European values, for the climate, and for other things to do together in the EU. That is indeed a good promise for the future!

Thank you for listening – I now look forward to the interesting discussions awaiting us this afternoon.

Regeringskansliet

EU-deklarationen

Publicerad 20 januari 2021

EU-minister Hans Dahlgren, riksdagen, den 20 januari 2021.

Herr/Fru talman.

Hösten 2019 läste statsministern upp den första EU-deklarationen någonsin, här i Sveriges riksdag.

Sedan dess har samarbetet prövats.

Världen, EU och Sverige kämpar mot en pandemi som sprider död, rädsla och arbetslöshet.

En sak är säker. Stora hot som pandemier, klimatkris eller terrorism, kan inte lösas på egen hand, av ett enda land.

Det krävs samarbete. Det krävs systematik. Det krävs solidaritet.

I dag vill jag fördjupa mig i tre områden som är avgörande för EU, och för Sverige.

Först, vägen ur pandemin.

Sedan respekten för EU:s grundläggande värderingar.

Avslutningsvis, hur vi i EU bättre kan stå upp för våra gemensamma intressen.

Herr/Fru talman.

Jag vill allra först påminna om varför den Europeiska unionen är så avgörande för oss.

Skälet till att vi ägnar tid och energi åt detta samarbete, ett samarbete som i dag kanske är viktigare än någonsin.

Nämligen att EU ger Sverige en styrka som är betydligt större än vår egen.

Viktigast är att vi tillsammans kan säkra freden på vår kontinent. Det har knutits och knyts så starka band mellan oss att ett krig mellan våra länder nu är helt otänkbart.

Vi har samarbetets styrka i klimatomställningen och i kampen för våra demokratiska värderingar. Vi får fördelarna av att kunna handla, utan hinder, på hela den europeiska marknaden.

Ja, i varje enskild fråga stärks Sverige genom denna samverkan.

EU-samarbetet har ett stort värde i sig.

Men EU är viktigt också för hela världens fred, säkerhet och utveckling. Och Sverige ska använda den stora möjlighet till inflytande som vårt medlemskap ger.

Sveriges utgångspunkt ska vara att vi fullt ut deltar i EU-samarbetet och är aktiva i utformningen av alla dess delar på ett sätt som värnar svenska intressen.

Vi får mycket, samtidigt som vi bidrar till andra länders utveckling, precis så som ett väl fungerande samarbete ska gå till.

Sveriges beslutade prioriteringar för EU-arbetet ligger fast: skapa flera jobb med bra arbetsvillkor; bekämpa klimatkrisen; öka säkerheten; föra en human, rättssäker och långsiktigt hållbar migrationspolitik.

I EU-samarbetet har Sverige bidragit till att forma starka allianser. Under sommarens budgetförhandlingar tog vi ett tydligt ansvar tillsammans med tre andra länder, vilket också fick ett stort genomslag.

Tack vare ett tidigt ledarskap har vi kunnat samla en växande skara länder bakom både en europeisk klimatlag och höjda klimatambitioner. Tillsammans med flera andra länder har Sverige lagt förslag om hur den inre marknaden kan utvecklas.

Och allt detta är framgångar som grundats i starka positioner som Sveriges riksdag intagit.

EU är en union där inte bara de största bestämmer. Ett aktivt medlemsland, som Sverige, som vill vara engagerat fullt ut i EU:s kärna, kan få ett inflytande som överträffar dess storlek.

Oavsett vad vi diskuterar, gör vi det med vetskapen om att Europeiska unionen är ett samarbete som Sverige har allt att vinna på.

Herr/Fru talman.

Världen är mitt i en pandemi.

I land efter land är sjuktalet tillbaka på samma nivåer som i våras. Människor avlider, allt fler blir sjuka, många fler tappar sin försörjning.

När coronaviruset började sprida sig i Europa under våren agerade flera länder tvärt emot samarbetets principer.

Länder stängde gränser utan förvarning, och höll på medicinsk utrustning. Vi kunde inte riktigt lita på den fria rörligheten, när det verkligen gällde.

Sedan dess har samarbetet blivit klart bättre. EU-länderna har beslutat om ett gigantiskt återhämtningspaket. Gemensamma beredskapslager för skyddsutrustning byggs upp, ett av dem i Sverige. Och allra viktigast - tillsammans har vi fått fram ett vaccin till alla EU:s länder, och de första kunde vaccineras redan under julhelgen.

Fokus nu är att dämpa smittspridningen och att skydda liv, hälsa och jobb. Fortsatt vaccinering kommer att vara en viktig del i detta.

Och efter pandemin behövs ett lika intensivt samarbete för att bygga ett starkare EU.

Det innebär inte att vägen framåt är ytterligare gemensam skuldsättning, eller att bygga upp handelshinder mot omvärlden. Med det är heller inte att fortsätta som om ingenting hänt.

Återhämtningen måste stärka vår beredskap mot kommande kriser av olika slag. Och mer samarbete krävs. Det behövs för att säkra vår tillgång till varor som är nödvändiga för vår beredskap, både mot pandemier och i andra strategiska sammanhang.

Genom ett väl fungerande EU kan Sveriges och hela unionens krishantering bli bättre.

Vi ska göra detta som ett led i att stärka vår motståndskraft här i Europa, på

områden som är vitala för vår säkerhet. Men att på vissa områden värna en strategisk autonomi ska ske utan att EU för den skull vänder sig inåt. Vår öppna ekonomi tjänar oss väl.

Vi behöver stärka konkurrenskraften, öka digitaliseringen och se till att EU har universitet i absolut världsklass.

För att detta ska vara möjligt krävs våra högsta ambitioner för näringsliv, forskning och utbildning.

Samtidigt behöver vi minska klyftorna, inom medlemsländerna och mellan EU:s länder. Det behövs ett mer jämlikt Europa.

Ett starkt Europa, med en fullt utvecklad inre marknad, kombinerat med goda arbetsvillkor och hög levnadsstandard.

Så bygger vi ett starkt EU som är redo för framtiden.

Herr/Fru talman.

Arbetet för att hantera coronakrisen och att komma stärkta ur den behöver bygga på att vi samtidigt tar krafttag för klimatomställningen.

Detta är en existentiell fråga för hela mänskligheten. En omställning är nödvändig för att säkra våra grundläggande levnadsförutsättningar, för framtidens välfärd. Och här spelar EU en oerhört viktig roll.

Det är en fråga som inte kan vänta, vi måste agera nu. Och vi måste få fler med på tåget. Läget är allvarligt men i arbetet för att stoppa klimatförändringarna ligger också stora möjligheter om vi gör vad som krävs.

När världens länder nu förnyar sina mål och sina insatser i enlighet med Parisavtalet, är det glädjande att EU kan behålla sin tätt position. Det syntes tydligt när vi för några veckor sedan lämnade in vårt nya, ambitiösa åtagande till FN. Nu återstår genomförandet. Sverige kommer konsekvent att arbeta för att EU gör det som krävs för att kraftigt minska utsläppen i tid.

Herr/Fru talman.

EU-samarbetet bygger på några grundläggande värderingar:

- Respekt för mänskliga rättigheter.
- Frihet och demokrati.

- Jämlikhet, jämställdhet och tolerans.
- Rättvisa och mångfald.
- Ett oberoende rättsväsende.

Var och en av dessa värderingar är viktig, för varje människa i varje medlemsland. Och efterlevnaden är avgörande för EU, för demokratin, för oss alla.

I flera länder finns oroväckande exempel på att respekten för dessa värderingar brister.

Där domare avsätts eller tillsätts i en ordning som inte är oberoende. Där självständig forskning hotas av nedstängning. Där fria mediers villkor försämras, och gör det svårare att granska makten.

EU är en union för demokratier. Alla länder ska leva upp till de grundläggande värderingar som de lovat att upprätthålla, när de en gång gick med i samarbetet. När våra värderingar åsidosätts tappas förtroende mellan länder, tilltron till politiken undergrävs, EU förlorar i styrka.

Utan ömsesidigt förtroende hotas också ekonomin. Investeringar riskerar att stoppas, handeln blir lidande och jobb förvinns.

Sverige har i flera år varit starkt drivande för att utbetalningar av EU-medel ska villkoras med respekt för rättsstatens principer. Sedan årsskiftet finns nu äntligen en mekanism på plats som för första gången knyter EU:s pengar till våra gemensamma värderingar.

Det är ett historiskt och helt nödvändigt ställningstagande.

Herr/Fru talman.

Pandemin har drabbat Europa.

Samtidigt har hänsynslösa islamistiska terrorister passat på att just då slå till. Terrorattacken i Wien.

Ett dåd i Nice som tog tre liv.

Innan dess, mordet på den franske läraren Samuel Paty.

Varje sådan attack i ett medlemsland är en attack mot hela Europa, mot vårt öppna Europa.

Grov kriminalitet känner inga gränser, den rör sig hänsynslöst över hela

Europa. Därför behöver hela EU bekämpa brottsligheten överallt, tillsammans. Inget hörn ska gå att gömma sig i.

Det krävs mer samarbete mellan EU-ländernas polis, åklagare och andra myndigheter för att komma åt brottsligheten. Genom krav på passageraruppgifter från fler trafikslag än luftfart kan vi bättre följa kriminellas resor.

Vi ska arbeta för att brottsbekämpande myndigheter ska få bästa möjliga tillgång till information och bevisning, också digitalt. Och regeringen förbereder nu Sveriges anslutning till den europeiska åklagarmyndigheten.

Detta visar igen att det krävs samarbete för att lösa de stora samhällsutmaningarna.

Terrorism, brottslighet och pandemi, migration och klimat.

Ytterligare ett exempel är jobben. Vi ska arbeta för fler jobb i alla medlemsländer. Vår gemensamma marknad bjuder stora möjligheter för företagen och vi ska satsa på utbildning, forskning och innovation för ännu bättre förutsättningar. Men jobben ska vara justa, villkoren rättvisa och arbetare ska inte ställas mot arbetare. Samtidigt ska vi på inga villkor riskera den svenska modellen.

Herr/Fru talman.

I fjol lämnade Storbritannien EU, och sedan årsskiftet också tullunionen och den inre marknaden. Det beklagar vi, men det var välgörande att det i elfte timmen gick att enas om ett avtal om en ny relation. Denna ska vara så bred och så djup som möjligt, samtidigt som vårt bilaterala samarbete med Storbritannien ska utvecklas vidare.

Vårt närområde är oroligt, världen är orolig.

EU har tillgång till flera verktyg för att hantera utmaningarna och hoten. Men vår union skulle kunna vara en ännu starkare aktör inom världspolitiken.

Det har en avgörande betydelse när EU samlar sig och agerar enat mot en våldshandling eller inför sanktioner. Därför är det illa varje gång som enskilda länder sätter stopp för att hela unionen kommer till tals i dessa

frågor.

Sverige ska vara med och bygga ett starkt Europa. Ett EU som är engagerat i internationella samarbeten, som står upp för den europeiska säkerhetsordningen, för demokrati och mänskliga rättigheter, för rättsstaten.

Genom EU får Sverige ett större genomslag för att bidra till fred och säkerhet i vårt närområde. Vårt stöd för den frihetskämpande befolkningen i Belarus blir starkare tillsammans med andra länder. Protesterna mot Rysslands övergrepp mot egna medborgare, aggression mot Ukraina och illegala annektering av Krim blir kraftfullare eftersom EU gör dem gemensamt.

Om bara några timmar avlägger Joe Biden sin ed som Förenta staternas fyrtiosjätte president. USA är en central samarbetspartner, för EU och för Sverige. Med den nu tillträdande administration ser vi stora möjligheter till ett fördjupat transatlantiskt samarbete om en regelbaserad världsordning, om klimat och om säkerhet.

Kinas framväxt medför både möjligheter och utmaningar. Det behövs ett fördjupat samarbete mellan EU och Kina på områden som klimatomställningen och handel, ett exempel är det investeringsavtal som EU och Kina kommit överens om. Det samarbetet måste ha sin utgångspunkt i EU:s intressen och värderingar, däribland mänskliga rättigheter.

Herr/Fru talman.

Vi är mitt i en pandemi, med nya svårigheter också för det europeiska samarbetet.

Men jag är övertygad om att EU kommer att klara också denna prövning. EU behöver klara denna prövning.

Så att det unika projekt som EU är kan bli ännu starkare, och vara ett samarbete som fortsätter att försvara öppenhet och solidaritet. Ett samarbete som gör varje enskilt land starkare, gör Sverige starkare. En union som verkar för nedtrappning och dialog i en värld med högt tonläge.

Sverige ska fortsätta att vara med och bygga det samarbetet.

Regeringskansliet

Presentationsbilder från pressträff om regeringens förberedelser för ett avtalslöst brexit

Publicerad 28 augusti 2019

Den 28 augusti 2019 höll finansminister Magdalena Andersson och EU-minister Hans Dahlgren pressträff för att redogöra för regeringens förberedelser inför Storbritanniens utträde ur EU.